

Theo Kralt – Het landgoed Wielbergen te Angerlo (gemeente Zevenaar) is vorig jaar na een langdurige bouwperiode her-nieuwd en gerestaureerd weer in gebruik genomen. Door de stichting Philadelphia Zorg, die er een toegankelijke woon- en werkgemeenschap van heeft gemaakt.

Modern wonen en werken op historisch landgoed te Angerlo

Wielbergen terug in samenleving

Foto 1

De kruidentuin van het landgoed Wielbergen
Foto's Philadelphia Zorg

Foto 2

Vakantiewoning op het terrein

WIELBERGEN, VOOR HET EERST vermeld in de veertiende eeuw, ligt in een kromming van de IJssel op zichtafstand van de hanzestad Doesburg. In 1844 werd het verworven door mr. Derk Willem Gerard Johan Hendrik Baron Brantsen (1801 – 1851), die in 1827 getrouwd was met Jacoba Charlotta Juliana Barones van Heeckeren van Kell (1802 – 1882). Zijn zoon mr. Carel Marie Baron Brantsen (1834 – 1909) ging er na 1851 wonen. In 1872 werd, naar de plannen van architect L.H. Ebersson, het huidige huis gebouwd. Ebersson koos voor chaletbouw, vooral herkenbaar aan de overstekken door houten gebogen steunconstructies. In het huis werden betimmeringen en schouwen afkomstig uit oudere huizen gebruikt. Daarnaast werden een koetshuis/oranjerie, een paardenstal met hondenverblijven en een prieel gebouwd.

Het park werd in dezelfde periode aangelegd in Engelse landschapsstijl door de beroemde tuinarchitect Petzold. Met kenmerkende gebogen paden, vrijstaande boomgroepen en boomcoulissen en ▶

Foto 3
Het gerestaureerde interieur van de Brantsen-kamer op Wielbergen

Foto 4
Het interieur van de Blauwe Kamer

Foto 5
Het gerestaureerde landhuis Wielbergen

Op 8 september 2006 heropende mr. drs. L.C. Brinkman, president-commissaris van de Stichting Philadelphia Zorg, het landgoed Wielbergen. Er wonen 24 gehandicapte bewoners, en van hier uit wordt de regio Philadelphia Zorg Gelderland-Oost bestuurd. De restauratie werd mogelijk dankzij bijdragen van particulieren, overheidsorganen, cliënten en medewerkers van de Stichting Philadelphia

Zorg en in het bijzonder de Brantsen-Stichting. Het adres is: Mariëndaalseweg 21, 6986 CB Angerlo. Telefoon 0313 – 477024. Wielbergen is geopend van dinsdag tot en met vrijdag van 13 tot 16 uur en iedere eerste zondag van de maand van 13 tot 17 uur. Rondleidingen op afspraak.
www.evenbeeld.org

interessante zichtlijnen in een open landschap. Rond 1920 werd een tuinhuis gebouwd, waardoor de mogelijkheid ontstond het landhuis extensiever te bewonen. In die tijd werden ook de eerste statuten opgemaakt voor de C.M. Baron Brantsen en J.S. Gravin van Limburg Stirum-Stichting, afgekort de Brantsen-Stichting.

Na het overlijden van Vivian Brantsen in 1954 werd de Brantsen-Stichting de eigenaar. Een historisch belangrijk deel van de inventaris bleef in het huis achter. Het huis en de bijgebouwen werden als hervormd rust- en vakantiehuis verhuurd aan de dr. J.R. Slotemaker de Bruïne-Stichting. Overstekende dakdelen en de gevelversieringen werden echter verwijderd, waardoor aan het originele ontwerp van Ebersson veel geweld werd gedaan. De leien dakbedekking werd vervangen door shingles.

Zorgverlening

In 1964 nam de Stichting Philadelphia Zorg de huur over, om hier mensen met een handicap zorg en begeleiding te bieden. In 1980 werd ten oosten van het landhuis naast de oranjerie een nieuw gebouw geplaatst voor deze zorg. Tijdens een heftige windhoos ging in 1992 een belangrijk deel van het 19e eeuwse bomenbestand verloren; het tuinhuis raakte zo beschadigd dat het afgebroken werd.

In 1994 kwam aan de bewoning van het landhuis een einde door de opening van nieuwe zorglocaties in Angerlo en Doesburg. De Stichting Philadelphia Zorg besloot Wielbergen te bestemmen voor mensen met een beperking en een intensieve zorgvraag, waarbij tevens een groot aantal op de maatschappij gerichte functies zouden worden gerealiseerd. Aan het opgestelde masterplan voor tuinherstel werd tot 2007 nauwlettend vastgehouden. Een rozentuin en kruidentuin konden na het verwerven van de middelen hiervoor samen met de tot theeschenkerij verbouwde voormalige paardenstal in 1997 worden geopend door prinses Margriet. Het herstelplan vormde tevens de basis voor de door een gespecialiseerd bureau ontworpen stedenbouwkundige visie (1996 en 2005). Op basis hiervan werden de bestaande

gebouwen gerenoveerd en gerestaureerd. Begonnen werd met de herbouw van de beide bouwhuizen aan de Rivierweg, opgeleverd in 1997, die werden bestemd als vakantie- en logeerkamer voor mensen met een beperking en hun familie. Deze herbouw kon uit particuliere giften gefinancierd worden.

Vanuit een voor dit doel verkregen legaat werd in 1996 de restauratie van het historisch landhuis uitgevoerd. Het achterstallig onderhoud werd verholpen, het leien dak en de bijbehorende overstekken van Ebersson hersteld. Vanaf 1998 waren er initiatieven voor het herstel van het koetshuis/de oranjerie, de modernisering van de zorgnieuwbouw uit 1980 en een verder herstel van de paardenstal. Door de veranderingen in de zorg zijn tegenwoordig grotere appartementen nodig. Deze kwamen onder meer in de historiserende herbouw van het tuinhuis, aansluitend bij de aanwezige historische bebouwing. Het koetshuis/de oranjerie werd weer voorzien van een eerder verdwenen klok. Het exterieur werd hersteld.

Op de plaats van de paardenstal werd de bebouwing in dezelfde stijl uitgebreid met een dagverblijf en met het regiokantoor Philadelphia Zorg Gelderland-Oost. De restauratie van het landhuis werd afgerond door de schoorstenen te herstellen of te herbouwen, de opnieuw aangebrachte persiennes en het aanwezige historische meubilair, de schilderijen en het interieur op de begane grond terug te brengen naar de periode zoals het voor de Eerste Wereldoorlog geweest moet zijn. De begane grond is ingericht zoals de familie Brantsen het ooit bewoonde. Het landhuis wordt inmiddels intensief benut als trouwlocatie en voor vergaderingen en conferenties. In de theeschenkerij worden tegenwoordig gasten ontvangen. In de winkel zijn producten te koop die door de bewoners zijn vervaardigd. In het landhuis is Evenbeeld: Centrum voor Beeldvorming gevestigd. ■

Drs. T.P.G. Kralt is voorzitter van het bestuur Stichting Philadelphia Museum en Evenbeeld: centrum voor beeldvorming

